

Sygn. akt III AUa 510/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek SSO del. Aleksandra Mitros (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2016 r. w Szczecinie

sprawy Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 7 maja 2015 r. sygn. akt VI U 143/15

- zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznaje ubezpieczonemu Z. K. prawo do emerytury od dnia 5 sierpnia 2014 roku,
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz Z. K. kwotę 30 zł (trzydzieści złotych) tytułem zwrotu opłaty od apelacji.

SSO del. Aleksandra Mitros SSA Anna Polak SSA Romana Mrotek

Sygn. akt III AUa 510/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia z dnia 8 stycznia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu Z. K. prawa do emerytury, uznając iż zamiast 15 lat pracy w warunkach szczególnych udowodnił jedynie 6 lat 11 miesięcy i 29 dni takiej pracy (okres od 01.09.1972 r. do 31.03.1976 r. i od 03.05.1976 r. do 30.09.1979 r.).

Z. K. odwołał się od wyżej wymienionej decyzji, wskazując w uzasadnieniu, iż pracę w warunkach szczególnych na stanowisku spawacza świadczył w okresie od 15 października 1979 roku do 31 października 1988 roku w Zakładach Produkcji (...) w K. Oddziale w K. oraz od dnia 3 listopada 1986 r. do dnia 31 maja 1989 r. w firmie (...).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podniósł, iż odmowa prawa do emerytury wynikała z faktu niespełnienia przez ubezpieczonego warunków wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. Nr 1440 ze zm.). Wskazał, iż za okres pracy w firmie (...) wnioskodawca nie przedłożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach, a nazwa ślusarz - spawacz ze świadectwa pracy nie odpowiada nazwie wskazanej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.1985.7.21 ze zm.), dalej jako rozporządzenie. Odnośnie okresu pracy w firmie (...) organ podniósł, że świadectwo pracy w szczególnych warunkach nie wskazuje na stanowisko pracy zgodne z przepisami rozporządzenia. Z uwagi na nieprzepracowanie 15 lat pracy w warunkach szczególnych, przyznanie emerytury w obniżonym wieku 60 lat nie było możliwe.

Wyrokiem z dnia 7 maja 2015 roku Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych **oddalił odwołanie.**

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Z. K. urodził się (...). W okresie od 15 października 1979 roku do 31 października 1988 roku pracował w Zakładach Produkcji (...) w K. Oddziale w K. jako ślusarz spawacz. Praca ta nie była wykonywana w szczególnych warunkach, ponieważ w spornych okresach wnioskodawca wykonywał prace ślusarskie (rozpory budowlane, zaczepy) i spawalnicze wyłącznie przy spawaniu elektrycznym (zaczepy i rozpory budowlane). Uprawnienia spawalnicze do spawania elektrycznego ubezpieczony uzyskał w 1976 r.

Od 3 listopada 1986 r. do 31 maja 1989 r. pracował w firmie (...) jako spawacz. Była to praca w szczególnych warunkach, co potwierdzało świadectwo pracy w szczególnych warunkach.

W dniu 11 sierpnia 2014 r. Z. K. złożył wniosek o przyznanie emerytury. Na dzień złożenia wniosku posiadał ukończone 60 lat i okres ubezpieczenia wynoszący łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie ubezpieczonego nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd przytoczył treść przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w myśl którego: 1. Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

2. Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 wskazanej ustawy przysługuje im emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt. 1. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Sąd Okręgowy wskazał, że szczegółowe uregulowanie dotyczące warunków, które muszą spełnić osoby pracujące w szczególnych warunkach określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1985 r. Nr 7, poz. 21 ze zm.):

§ 1. 1. Rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej „wykazami”.

§ 2. 1. Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

2. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

§ 3. Za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

§ 4. 1. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

3) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W myśl powołanych przepisów przesłankami uzyskania prawa do emerytury są: osiągnięcie wieku 60 lat i co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Dalej Sąd Okręgowy wskazał, że spór w niniejszym postępowaniu sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony posiada wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, przy czym organ rentowy uznał ubezpieczonemu 6 lat 11 miesięcy i 29 dni pracy w tych warunkach. Nie uznał natomiast okresów od 15 października 1979 roku do 31 października 1988 roku w Zakładach Produkcji (...) w K. Oddziale w K. oraz od 3 listopada 1986 r. do 31 maja 1989 r. w firmie (...) z uwagi na brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach, jeśli chodzi o pierwszy okres i niezgodność świadectwa pracy w szczególnych warunkach z przepisami rozporządzenia, jeżeli chodzi o drugi okres.

Sąd meriti wskazał, że to na ubezpieczonym Z. K. ciążył obowiązek wykazania wszystkich przesłanek do emerytury, w tym okresu co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, z uwzględnieniem faktu, iż prawo do emerytury w wieku obniżonym jako świadczenie przyznawane w drodze wyjątku, musi być wykazane w sposób niebudzący żadnych wątpliwości. Sąd podał, że wnioskodawca wskazywał, że w spornych okresach wykonywał pracę przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym (wykaz A dział XIV poz. 12 rozporządzenia). Natomiast z treści książki spawacza wynikało, że ubezpieczony miał uprawnienia do spawania elektrycznego od 1976 r., a do spawania gazowego dopiero od dnia 01.10.2001 r. Z treści świadectwa pracy i dokumentów szczątkowych z zakładów (...) wynikało, w ocenie Sądu Okręgowego, że wnioskodawca pracował jako ślusarz - spawacz. Dokumenty te nie budziły wątpliwości Sądu Okręgowego co do ich autentyczności. Strony ich autentyczności nie kwestionowały.

Sąd meriti wskazał, że praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla

pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Na okoliczność świadczenia przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych (w Zakładach (...)) Sąd I instancji dopuścił dowód z przesłuchania świadków i zeznań samego ubezpieczonego. Sąd Okręgowy wskazał, że świadkowie M. i Z. zeznali, że wnioskodawca pracował jako spawacz na spawalni. Jednak świadek Z. przyznał, iż **może były takie momenty, że wnioskodawca był sporadycznie kierowany do innej pracy** (k. 45). Ubezpieczony w swoich zeznaniach potwierdził zakres obowiązków wynikający z zeznań świadków. Powołał się na przyznanie emerytury w wieku obniżonym S. O., który wykonywał taką samą pracę.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgromadzony materiał dowodowy poddał wnikliwej ocenie zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, uznając, że decydujące znaczenie miały dowody z dokumentów, które wiernie odzwierciedlały charakter pracy ubezpieczonego. Zeznania świadków nie były – w ocenie Sądu Okręgowego - wiarygodne co do charakteru pracy ubezpieczonego sprzed 30 - 40 lat. Zeznali oni – zdaniem Sądu meriti - ogólnie, że Z. K. był spawaczem, ale przyznali, że wykonywał także inne prace. Sąd wskazał, że stosownie do wykazu A Działu XIV pkt 12 załącznika do w/w rozporządzenia do prac w szczególnych warunkach zaliczane są prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym. W ocenie Sądu Okręgowego takich prac ubezpieczony w firmie (...) nie wykonywał, co wynika ze świadectwa pracy i angażu z akt osobowych wnioskodawcy. Dowody te – zdaniem Sądu I instancji - wskazywały, że ubezpieczony był ślusarzem – spawaczem, a jego praca odbywała się na hali produkcyjnej gdzie odbywały się prace ślusarskie, spawalnicze i montażowe i takie prace, łączące w sobie elementy pracy w szczególnych warunkach i zwykłej, wykonywał skarżący. Gdyby było inaczej otrzymałby świadectwo pracy o treści niebudzącej wątpliwości, jak S. O.. W jego dokumentach stanowisko pracy było konsekwentnie uznawane jako spawacz, a nie ślusarz - spawacz.

Odmienne Sąd Okręgowy ocenił natomiast okres pracy wnioskodawcy u W. Z.. Za ten okres ubezpieczony przedłożył świadectwo pracy w szczególnych warunkach. Sąd wskazał, że w utrwalonym stanowisku judykatury, świadectwo pracy w szczególnych warunkach jest dokumentem prywatnym, którego wiarygodność może być obalona innymi dowodami. **Sąd I instancji przywołał wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2009 roku (II UK 227/08), w którym Sąd ten stwierdził, że ocena charakteru i kwalifikacja prawna pracy wykonywanej na stanowisku określonym w wystawionym przez pracodawcę świadectwie jako pracy wymienionej w stanowiących załącznik do rozporządzenia wykazach A lub B nie może być podważona bez ujawnienia okoliczności faktycznych wskazujących na inny rodzaj lub zakres faktycznie świadczonej pracy. (publ. w LEX nr 736740).** Sąd Okręgowy uznał, że nie było podstaw do kwestionowania treści świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wydanego mu przez pracodawcę W. Z.. Wynikało z niego w sposób jednoznaczny wykonywanie przez wnioskodawcę pracy określonej w wykazie A dziale XIV pkt. 12 rozporządzenia. Zapis dokonany w świadectwie tj. prace spawalnicze odpowiada pracom wskazanym w rozporządzeniu. Reasumując, Sąd meriti stwierdził, że okres pracy w Zakładach (...) nie mógł być uznany za okres pracy w szczególnych warunkach, albowiem istniały uzasadnione wątpliwości co do wykonywania przez skarżącego pracy w tym charakterze. W rozporządzeniu mowa jest o wykonywaniu prac przy spawaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym. Tymczasem wszystkie dokumenty zgodnie wskazywały na prace ślusarza – spawacza (i to tylko elektrycznego). Takie wątpliwości nie zachodziły w przypadku pracy wnioskodawcy u W. Z., ale okres, który można było doliczyć do już uznanego przez organ rentowy, był za krótki. Dlatego też - działając na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. - Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Z wyrokiem nie zgodził się ubezpieczony, który w apelacji zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu:

1) naruszenia prawa materialnego - art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ((t.j. Dz. U. z 2013 r. Nr 1440 ze zm., dalej jako ustawa emerytalna) w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1985 r. Nr 7, poz. 21 ze zm.) poprzez przyjęcie, że w okresie od 15.10.1979 r. do 31.10.1988 r. praca wnioskodawcy nie odpowiadała swoim rodzajem i charakterem

stanowiskom wymienionym w dziale XIV, poz. 12 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia 83, które uprawniają do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej;

2) naruszenie prawa procesowego:

- art. 233 § 1 KPC poprzez przekroczenie swobodnej oceny dowodów, to jest zeznań świadków oraz odmowę mocy dowodowej świadectwu wydanemu przez pracodawcę i w konsekwencji przyjęcie, że wykonywana przez wnioskodawcę praca nie była wyłącznie pracą na stanowisku wymienionym w rozporządzeniu z 1983 r., wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy oraz
- art. 328 § 2 KPC poprzez niewskazanie, które fakty sąd uznał za udowodnione, a które nie, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, dla których innym odmówił mocy dowodowej;

3) sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego, poprzez ustalenie, że wnioskodawca otrzymał dodatek szkodliwy za sporny okres, co potwierdził świadek M. P., (błędnie podane nazwisko w uzasadnieniu sądu: M.) który jako mój brygadzysta był w tym zorientowany, w zakresie wykonywanej przez ubezpieczonego pracy w warunkach szkodliwych.

Apelujący wniósł ponadto o dopuszczenie dowodów, których potrzeba powołania wynikła później, to jest dowodów ze świadectw pracy wykonywanej przez M. K. zam. w K. Os. (...), (dowód: świadectwo w załączeniu), J. P. zam. w K., ul. (...) oraz B. S. zam. Osiedle (...) (...)-(...) K., którym Sąd Okręgowy w Gorzowie Wlkp. na podstawie takich samych zapisów w świadectwie pracy jak u wnioskodawcy przyznał prawo do emerytury w związku z wykonywaniem prac wymienionych w rozporządzeniu 83. Przedstawieni powyżej emeryci, zatrudnieni byli razem z wnioskodawcą, wykonywali taką samą pracę spawacza i posiadali ten sam zapis w świadectwie , a mianowicie: praca na stanowisku ślusarz- spawacz.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości,
2. uznanie stażu pracy wykonywanej w okresie od 15.10.1979 do 31.10.1988 r. na stanowisku ślusarz - spawacz i przyznanie prawa do emerytury,
3. zasądzenie od organu rentowego, na rzecz ubezpieczonego, wszelkich poniesionych kosztów niniejszego postępowania, według norm przepisanych prawem.

W uzasadnieniu apelacji ubezpieczony wskazał, że jest osobą urodzoną po 31 grudnia 1948 r. W związku z czym może ubiegać się o uzyskanie wcześniejszej emerytury m.in. na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Świadczenie to powinno być mu przyznane, ponieważ:

- udowodnił na 1 stycznia 1999 r. okresy składkowe i nieskładkowe, wynoszące co **najmniej 25 lat**, w tym odpowiedni okres pracy w szczególnych warunkach lub w

szczególnym charakterze, w wysokości 15 lat,

- ukończył obniżony wiek emerytalny uprawniający do uzyskania odpowiednio emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wynoszący 60 lat dla mężczyzn,

- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Dalej ubezpieczony powołał się na wyrok Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 4 grudnia 2013 roku sygn. akt VIU 1227/13, który – w ocenie ubezpieczonego - jednoznacznie wskazuje, **że praca na stanowisku ślusarza - spawacza jest pracą w warunkach szczególnych.**

Ubezpieczony wskazał, że na okoliczność charakteru jego pracy w spornym okresie zeznania złożyli świadkowie, m.in. w osobie P. M.. Powołani świadkowie pracowali w omawianym Przedsiębiorstwie od 1979 do 1988. Wskazani powyżej emeryci, w osobach: M. K., B. S. i J. P., zatrudnieni byli tak jak wnioskodawca, na stanowiskach spawaczy. W złożonych zeznaniach – w ocenie ubezpieczonego - świadkowie zgodnie potwierdzili, iż wnioskodawca wyłącznie wykonywał prace spawalnicze, czynności spawacza gazowo - elektrycznego, który to zawód ujęty został w wykazie A, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych **warunkach** lub w szczególnym charakterze /DZ.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm/ dział XIV poz. 12 - prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym oraz atomowodorowym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona. Sąd Okręgowy prawidłowo zebrał materiał dowodowy i właściwie ocenił go w części dotyczącej okresu zatrudnienia ubezpieczonego w firmie (...), którą to ocenę Sąd Apelacyjny w pełni podziela i uznaje za własną. Jednakże w zakresie charakteru zatrudnienia Z. K. w Zakładach Produkcji (...) w K. Oddziale w K. Sąd Okręgowy dokonał oceny zebranego materiału dowodowego - zeznań świadków, przesłuchania ubezpieczonego, jego dokumentacji płacowej z Zakładów (...) oraz treści książeczki spawacza - z naruszeniem art.233 § 1 KPC, co doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych i w konsekwencji do wydania błędnego wyroku. W zakresie okresu zatrudnienia ubezpieczonego w Zakładach Produkcji (...) Sąd Apelacyjny dokonał własnych ustaleń faktycznych.

Na podstawie art.382 KPC Sąd Apelacyjny ustalił, co następuje:

W okresie od 15 października 1979 roku do 31 października 1988 roku Z. K. pracował w Zakładach Produkcji (...) w K. Oddziale w K.. Oddział ten organizował w 1970 r. T. Z. – jego kierownik i likwidator (w 1993 r.). Na początku Oddział zatrudniał 15 pracowników, a w rozkwicie nawet do 80 osób. Oddział ten specjalizował się w produkcji części zamiennych do ciągnika gąsienicowego (...) oraz produkował rozporę budowlane (do fabryk, domów) i zaczepy do montażu.

Oddział (...)u w K. dysponował dwoma budynkami. W Oddziale były wyodrębnione wydziały: obróbka skrawaniem (zajmowała się przygotowywaniem materiałów – zatrudniała tokarzy, wiertacze, frezerzy), dział montażu (zajmowała się montowaniem z części gotowych, które przychodziły z K. lub od podwykonawców, np. montażem gąsienic, montażem rolek bieżnych do ciągnika gąsienicowego (...)), spawalnia oraz malarnia. Spawalnia mieściła się w oddzielnym budynku, w którym mieściła się hala spawalnicza, osobny warsztat samochodowy i osobny warsztat pomocniczy (ślusarze remontowi i elektrycy). Tylko spawacze otrzymywali dodatek szkodliwy i mleko. W spawalni spawano uchwyty i ramy do wózków do ciągnika (...). Na zlecenie (...)u ubezpieczony podwyższył w 1983 r. swoje kwalifikacje spawalnicze i spawał również w osłonie CO₂. Spawacze pracowali na dwie zmiany.

Przez cały okres pracy w (...)ie bezpośrednim przełożonym ubezpieczonego w Oddziale był mistrz P. M., który pracował w tym zakładzie od 1973 r. do 1992 r. i nadzorował grupę spawaczy (12 osób) i dział montażu. Ubezpieczony został zatrudniony w (...)ie w dniu 15 października 1979 r. w charakterze spawacza i pracował wyłącznie w spawalni, wykonując w pełnym wymiarze czasu pracy prace polegające na spawaniu elektrycznym. Ubezpieczony pracował w akordzie. Z uwagi na pracę w warunkach szczególnych ubezpieczony otrzymywał dodatek szkodliwy oraz mleko. Od 1 lipca 1986 r. zmieniono ubezpieczonemu angaż ze spawacza na spawacza-ślusarza. Oznaczało to, że w sytuacji, gdy wystąpią przestoje, będą mogły być mu powierzone prace ślusarskie. Jednak nawet wówczas wykonywał on w ponad 95% prace spawalnicze.

Uprawnienia spawalnicze do spawania elektrycznego - kurs I stopnia - ubezpieczony uzyskał w 1976 r. Do czasu uzyskania uprawnień do spawania w osłonie CO₂ blach 4B ubezpieczony spawał elektrodą. W 1983 r. (...) wysłał ubezpieczonego na dwa kursy specjalistyczne spawalnicze: w osłonie CO₂, który ubezpieczony ukończył 16 stycznia 1983 r. oraz spawanie w CO₂ blach i kształtowników – ukończony 23 maja 1983 r. Od 1983 r. ubezpieczony wykonywał spawanie elektryczne przede wszystkim w osłonie CO₂.

Dowód:

- świadectwo pracy z dnia z 19.09.2000 r. k.15 akt ZUS,
- karty wynagrodzeń Z. K. z Zakładów (...) k.33-40 akt ZUS,
- książeczka spawacza koperta k. 43 akt;
- zeznania świadka P. M. – k. 32 akt;
- zeznania świadka T. Z. - k. 45 akt;
- przesłuchanie ubezpieczonego - k. 32 i 46 akt.

Powyższe ustalenia dokonane zostały w oparciu o zgromadzone w sprawie dowody, tj. zeznania przełożonych ubezpieczonego - świadków P. M. i T. Z., przesłuchanie ubezpieczonego, książeczkę spawacza, świadectwo pracy wnioskodawcy z Zakładów (...) oraz kartoteki wynagrodzeń ubezpieczonego z tychże Zakładów. Wszystkie te dowody Sąd Apelacyjny uznał za wiarygodne, ponieważ były spójne i zgodne ze sobą. Dowodów z dokumentów nie kwestionowała żadna ze stron. Zostały one sporządzone przez osoby do tego uprawnione, w ramach swoich kompetencji, wiele lat przed rozpoczęciem niniejszego sporu. Ze wszystkich tych dowodów jasno wynika, że ubezpieczony przynajmniej przez część okresu zatrudnienia w Oddziale Zakładów (...) w K. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze spawacza. Ta okoliczność zupełnie umknęła Sądowi Okręgowemu, który w uzasadnieniu wyroku, zaprzeczając pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych przy spawaniu elektrycznym, powołał się wyłącznie na dowody z dokumentów takich jak świadectwa pracy i angaże z akt osobowych wnioskodawcy. Tymczasem ze świadectw pracy ubezpieczonego wynika, że wykonywał on również pracę samodzielnego spawacza, natomiast żadnych „angaże z akt osobowych” nie ma ani w aktach głównych sprawy ani w aktach organu rentowego. Jedynymi dokumentami przekazanymi przez Zakłady (...) do Archiwum Urzędu Miasta w K., dotyczącymi ubezpieczonego, którymi dysponował Sąd Okręgowy i których treści nie uwzględnił, jest 7 kartotek placowych, znajdujących się w aktach organu rentowego na stronach od 33 do 40. Treść tych kartotek wskazuje natomiast na to, że zarówno świadkowie, jak i ubezpieczony zeznali prawdę co do tego, że Z. K. pracował w (...)ie w charakterze spawacza. Na każdej z kartotek znajduje się bowiem rubryka „stanowisko”, która od 15 października 1979 r. do 30 czerwca 1986 r. jest wypełniona określeniem „spawacz”. Zmiana stanowiska na „ślusarz-spawacz” (wraz ze zmianą stawki zaszergowania) nastąpiła – jak wynika z kartoteki za 1986 r. (k.39 akt ZUS) - dopiero od 1 lipca 1986 r., tj. na cztery miesiące przed ustaniem stosunku pracy ubezpieczonego w Zakładach (...) i jest to jedyna pewna data, jaką dysponował Sąd w tym zakresie. Nawet zatem gdyby – opierając się tylko na dowodach z dokumentów archiwalnych i świadectwie pracy ubezpieczonego ze (...)u - przyjąć, że Z. K. pracował w (...)ie w warunkach szczególnych przy spawaniu elektrycznym tylko do 30 czerwca 1986 r., (a zatem 6 lat 8 miesięcy i 15 dni), to i tak w połączeniu z okresem uznanym już przez organ rentowy (6 lat, 11 miesięcy i 29 dni) i doliczonym prawidłowo przez Sąd Okręgowy (2 lata, 6 miesięcy i 28 dni pracy u W. Z.) dawałoby to okres ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a zatem spełniony zostałby ostatni warunek do nabycia prawa do emerytury.

Zasadny okazał się zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisu art.233§1 KPC. Sąd ten, nie posiadając żadnych podstaw ku temu (brak jakichkolwiek dowodów), dokonał ustalenia, że ubezpieczony w (...)ie wykonywał pracę „na hali produkcyjnej gdzie odbywały się prace ślusarskie, spawalnicze i montażowe i takie prace, łączące w sobie elementy pracy w szczególnych warunkach i zwykłej, wykonywał skarżący.” Tymczasem jak wynikało z jednoznacznych zeznań obu świadków – przełożonych ubezpieczonego przez cały okres jego zatrudnienia w (...)ie – ubezpieczony wykonywał pracę na spawalni, która mieściła się w oddzielnym budynku, w odrębnej hali i pracowali w niej wyłącznie spawacze, którzy wykonywali tylko prace spawalnicze. Nie jest też prawdą, jak wskazał w uzasadnieniu Sąd Okręgowy, że świadkowie „zeznali (..) ogólnie, że Z. K. był spawaczem, ale przyznali, że wykonywał także inne prace.” Świadek P. M. niczego podobnego nie zeznał – wręcz odwrotnie - podał wyraźnie, że ubezpieczony pracował jako spawacz na spawalni i innych prac aniżeli spawalnicze nie wykonywał. Tak samo zeznał T. Z.. Ze stwierdzenia świadka Z., że w

czasie przestoju **mogło się zdarzyć, że wnioskodawca był kierowany do prac ślusarskich**, Sąd Okręgowy uczynił regułą, że ubezpieczony wykonywał pracę ślusarza i spawacza na przemian, wykonując jako ślusarz i spawacz rozpory budowlane i zaczepy. Ustalenie to nie znalazło potwierdzenia w żadnym zebranych w sprawie dowodzie. Przy ocenie zeznań świadków i ubezpieczonego Sąd Okręgowy całkowicie pominął nie tylko treść kartotek płacowych, ale również treść świadectwa pracy wnioskodawcy z Zakładów (...) z 2000 r., w którego punkcie 12 wpisano wyraźnie, że ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych wykaz A dział XIV poz. 12, czyli prace m.in. przy spawaniu elektrycznym, pomimo że treść tego świadectwa potwierdzała zeznania świadków i ubezpieczonego. Zlekceważona została również treść książeczki spawacza ubezpieczonego, z której wynikało, że Zakłady (...) wysyłały ubezpieczonego w 1981 r. i 1983 r. na kursy podnoszące jego kwalifikacje spawalnicze w zakresie spawania blach i kątowników w osłonie CO₂. Okoliczność ta również potwierdzała zeznania świadków, że pracy w (...)ie dla spawaczy było bardzo dużo i dlatego ubezpieczony musiał nawet podnosić kwalifikacje, żeby jej sprostać.

Zważając na powyższe, Sąd Apelacyjny uznał, że również w czasie zatrudnienia w Zakładach Produkcji (...) w K. Oddziale w K. od 15 października 1979 r. do co najmniej 30 czerwca 1986 r. ubezpieczony stale wykonywał prace przy spawaniu elektrycznym, a więc pracę wymienioną pod pozycją 12 działu XIV wykazu A, będącego załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Dodając ten okres (od 15 października 1979 r. do 30 czerwca 1986 r.) do uznanego przez ZUS (6 lat, 11 miesięcy i 29 dni) oraz dodanego prawidłowo przez Sąd Okręgowy zatrudnienia u W. Z. (03.11.1986 r. do 31.05.1989 r.), staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych – jak już wyżej wskazano - przekracza 15 lat i w konsekwencji ubezpieczony spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury.

Mając na uwadze powyższe, Sąd – na podstawie art. 386§1 KPC w zw. z art. 477¹⁴ § 2 KPC - zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzją organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu Z. K. prawo do emerytury od 5 sierpnia 2014 r., tj. od ukończenia przez niego 60 roku życia. (punkt I wyroku).

W punkcie II wyroku orzeczono o kosztach procesu w oparciu o przepis art. 98 § 1, 2 i 4 KPC. Na koszty te złożyła się wyłącznie poniesiona przez ubezpieczonego opłata od apelacji kwocie 30 zł.

SSO del. Aleksandra Mitros SSA Anna Polak SSA Romana Mrotek